

შრომის ფუნქციის საკითხები კულტურაში

იმისათვის, რომ გავარკვიოთ შრომის კულტურის კანონზომიერებანი და შინაგანი პრობლემატიკა, უწინარეს ყოვლისა, უნდა განვსაზღვროთ ეს ცნება. მასში ძირითადი მნიშვნელობა აქვს სიტყვა „კულტურას“ კულტურის ყველაზე გააზრებულ თეორიულ კონცეფციებს ეხედებით კლასიკოსების ნაშრომებში. ისინი გამომდინარეობს იმ მატერიალური და სულიერი თავისებურებების დიალექტიკური ურთიერთკავშირიდან, რომელთა თანახმადაც ადამიანის პიროვნების განვითარება წარმოადგენს მთელი კულტურული მოძრაობის ძირითად ღერძს.

სიტყვა „კულტურა“ წარმოიშვა ლათინური სიტყვიდან და ნიშნავს - საზოგადოების მიღწევათა ერთობლიობას განათლების, მეცნიერების, ხელოვნებისა და სულიერი ცხოვრების სხვა დარგებში. კულტურა უნდა განვიხილოთ როგორც პროცესი და არა როგორც გაყინული, ისტორიის გარე მოვლენა. ამ განსაზღვრებაში ხაზგასმულია ადამიანის ცენტრალური როლი შემდეგი ოთხი ასპექტით:

ა. საზოგადოების თვალსაზრისით კულტურა მთლიანად შეიცავს მატერიალურ და სულიერ მხარეთა ერთობლიობას;

ბ. კულტურის საგანი და ძირითადი შინაარსია ადამიანთა შორის ყველა საზოგადოებრივი კავშირის ერთობლიობის განვითარება;

გ. ადამიანის პოტენციური ძალთა ობიექტივიზაცია ხდება საზოგადოებრივად სასარგებლო საქმიანობის შედეგად;

დ. კულტურის ზოგადსაკაცობრიო მიზანი და აზრი მდგომარეობს მატერიალურ და სულიერ ფასეულობათა გამოყენებაში ბუნების ყოველმხრივ დაუფლებისათვის. ეს არის ადამიანისა და ბუნების კავშირთა ძირითადი ონტოლოგიური კანონზომიერება.

სოსო სიგუა აღნიშნავდა: „რელიგიური რწმენა, ცოდნა და განათლება, შექმნისა და აღქმის უნარი ჰკარგავს მნიშვნელობას თუ ინდივიდი

ელენე ზურაბაშვილი

ფილოლოგიის ასოც. პროფესორი
დავით აღმაშენებლის სახელობის

უნივერსიტეტი

ტელ.: 599 97 84 72

lekazu@gmail.com

არ არის პიროვნება, თუ არ იცავს ტრადიციით გადმოცემულ სულიერ ღირებულებებს, კულტურას, ზნეობრივ მრწამსს, ეტიკეტს, თუ არ ერთვის საზოგადოებრივ პროცესს.“

შრომა, როგორც მიზანშეწონილი საქმიანობა, ნიშნავს ყოველგვარი სახეობის ფიზიკურ და გონებრივ, კვალიფიციურ თუ არაკვალიფიციურ სამუშაოთა შესრულებას ადამიანის მიერ. როგორც ვიცით, ადამიანი ეწევა შრომით საქმიანობას როგორც მატერიალურ-ტექნიკური, ასევე ბუნებრივი პირობების კომპლექსზე ზემოქმედებისას.

საწარმოო გარემოში, ფართო გაგებით იგულისხმება იმ პირობათა ერთობლიობა, რომლებშიც მიმდინარეობს შრომის პროცესი. უფრო ვიწრო გაგებით ჩვენ ვლაპარაკობთ სამუშაო ადგილზე შემოფარგლულ სივრცეზე, სადაც მუშაკი ან მუშაკთა ჯგუფი შრომის საზოგადოებრივი დანაწილების საფუძველზე ტექნოლოგიური ან საორგანიზაციო თვალსაზრისით ასრულებს უპირატესად ფიზიკურ ან გონებრივ სამუშაო (საწარმოო ან არასაწარმოო) ციკლს. სამუშაო გარემო და სამუშაო ადგილი, როგორც ამ გარემოს განსაზღვრული ნაწილი, ერთ განუყოფელ მთელს წარმოადგენს. ახლა შეიძლება ჩამოვაყალიბოთ შემდეგი განსაზღვრება: შრომის კულტურა არის ადამიანის ბუნებრივი ძალების იმ მატერიალურ და სულიერ მხარეთა ერთობლიობა შრომის კონკრეტულ ისტორიულ პროცესში, რომლებიც ამ პროცესის შედეგად განვითარებულია და საზოგადოე-

ბის მიერ გამოიყენება ბუნების ყოველმხრივი დაუფლებისათვის.

მატერიალურ და სულიერ მხარეთა დი-ალექტიკურ ერთობლიობაში შრომის კულ-ტურა მნიშვნელოვან როლს ასრულებს სამეცნიერო-ტექნიკური რევოლუციის პუმან-ისტურ პროგრამაში. ოპტიმალური პირობების უზრუნველყოფისადმი თავისი კომპლექსური მიდგომით შრომის კულტურა ქმნის სამუშაო ძალთა დაკარგვის თავიდან აცილების წინა-პირობებს. იმასთან დაკავშირებით, რომ დღეისათვის სამეცნიერო-ტექნოლოგიური რევოლუციის ძირითად კრიტერიუმად იქცა საწარმოო ძალთა უნივერსალური გარდაქმნა, საწარმოო პროცესის უწყვეტობა და ა.შ. წარ-მოიქმნება იმის საშიშროება, რომ ტექნიკური საშუალებები ყოველთვის თანმიმდევრულად არ შეესაბამება ადამიანის შესაძლებლობებსა და უნარს. ტექნიკის საშუალებათა მაღალი პროდუქტიულობა ზოგჯერ არ შეესაბამება „ადამიანის ფაქტორს“. შრომის კულტურის კომპლექსური მიდგომა ამ წინააღმდეგობის დაძლევას განაპირობებს. სხვადასხვა მეთო-დის საშუალებით შეიძლება თავიდან ავიცი-ლოთ შესაძლებელი წინააღმდეგობანი და ტექნიკის ნაკლოვანებანი საწარმოო ძალთა გარდაქმნის პროცესში.

შრომის კულტურა განაპირობებს აგრეთვე სამუშაო ადგილის, საცხოვრებელი ადგილისა და ცხოვრებისეულ გარემოთა სხვა სფეროებს შორის არსებული წინააღმდეგობების გადა-ლახვას.

საწარმოო და საცხოვრებელ გარემოთა დაახლოების მეშვეობით ძლიერდება სამუშაო ადგილის ინტიმურობა, რაც დადებით გავლენას ახდენს ადამიანთა შორის ურთიერთობაზე. აქ, რა თქმა უნდა, საუბარია არა სამუშაო ადგილ-ისა და საცხოვრებელის გაიგივებაზე, არამედ მხედველობაში გვაქვს სხვა საზოგადოებრივი პროცესები. სამეცნიერო ტექნიკური რევოლუ-ციის მიმდინარეობისას წარმოიშობა სამუშაო ადგილთა ახალი ტიპები, რომლებიც აკმაყო-ფილებენ ინტიმურობის, დასვენების, საქმიანო-ბის და ა.შ. მოთხოვნებს. ე.ი. შეიძლება ვის-აუბროთ სასიცოცხლო გარემოს ზოგიერთი

ელემენტის ინტეგრაციაზე. „ადამიანი, როგორც წესი, ყოველთვის მოტივირებულია თავისი საქმი-ანობით. მას ყოველთვის შეუძლია რაციო-ნალურად ახსნას თავისი ქცევის მიზეზები, როცა მიუთითებს გარემოებებს, რომლებიც აგულიანებენ მას სწორედ ამ საქმიანობის არჩევისკენ. ეს ხასიათდება მისი ინტერესებით, მიდრეკილებებით, შეხედულებებით, იდეალებით ე.ი. მსოფლმხედველობით,“- გკითხულობთ ნ. დევედაშვილთან.

შრომის კულტურა განაპირობებს ადა-მიანის მოთხოვნათა ცვლილებას. საწარმოო გარემოს და აქედან გამომდინარე, შრომის პირობების სრულყოფის შედეგად შესაძლებე-ლი ხდება უბრალო საარსებო საშუალებიდან, შრომა ვაქციოთ ადამიანის ძირითად შინაგან მოთხოვნილებად. საზოგადოებრივი შრომა თუ იქცევა ადამიანის ძირითად მოთხოვნილებად, მაშინ ხდება ადამიანის მოთხოვნილების მთე-ლი სტრუქტურის ძირეული შეცვლა, რამდენად-აც შრომა წარმოადგენს ადამიანის არსებობის საფუძველს, იგი ქმნის საზოგადოების ყველა მატერიალურ ფასეულობას. აქვე დავკენთ, რომ შრომის კულტურა არავითარ შემთხვევაში არ უნდა განვიხილოთ ისტორიული პირობებისა-გან მოწყვეტით.

შრომა შეიძლება განვიხილოთ სხვადასხვა თვალსაზრისით ფიზიოლოგიური, ფსიქოლო-გიური, ეკონომიკური, სოციოლოგიური და ა.შ. არცერთნაირი შრომა არ შეიძლება იყოს მხ-ოლოდ ფიზიკური ან მხოლოდ გონებრივი. ნებისმიერ ფიზიკურ შრომას თან ახლავს გარკვეული გონებრივი დატვირთვა, შესაბამი-სად, გონებრივს - ფიზიკური. ამიტომაც შეი-ძლება ვისაუბროთ, მხოლოდ ერთი ან მეორე მხარის უპირატესობაზე შრომის პროცესში.

კულტურა დაფუძნებულია სხვადასხვა სახის შრომითი საქმიანობის არსისა და თა-ვისებურებების ცოდნაზე. განსაკუთრებული ყურადღება უნდა მიექცეს ხელებს, რომლებიც მნიშვნელოვან როლს ასრულებენ ფიზიკურ შრომაში. ხელების მეტისმეტი გადაღლა უარყ-ოფითად მოქმედებს ადამიანის მთელ ნერვულ სისტემაზე, ხელი როგორც შრომის ორგანო, განსაკუთრებულ როლს ასრულებს სივრცო-

ბრივ ორიენტაციაში. ყოველივე ეს აუცილებლად უნდა გავითვალისწინოთ სამართი ორგანოების ინსტრუმენტების ფორმის, მანქანების, დანადგარების დამუშავებისას.

გონებრივი შრომის ორგანიზაცია უფრო რთულ პრობლემას წარმოადგენს, რამდენადაც ადამიანის საქმიანობის ამ სახეობის კანონზომიერებანი ჯერ კიდევ ბოლომდე არა არის შესწავლილი, განსაკუთრებით სხვადასხვა პროფესიის სპეციფიკის გათვალისწინებით. მაგრამ ნათელია, რომ ფიზიკურ ან გონებრივ შრომას შორის კავშირის ხასიათი იცვლება. გონებრივი შრომა თავისუფლდება დამღწეული დაძაბულობისაგან. გონებრივი შრომის კულტურის ამადლება იცავს გარკვეულ სისტემას და არა მხოლოდ აფართოებს შრომისუნარიანობის ასაკობრივ ზღვარს, არამედ ხელს უწყობს ჯანსაღი ფსიქიკის შენარჩუნებას. მნიშვნელოვანი და საყურადღებოა გონებრივი შრომის მეთოდთა, რაციონალური ორგანიზაცია და ა.შ. გონებრივი შრომის ჰიგიენა უნდა ითვალისწინებდეს რიგ ფაქტორებს: მუშაკის ცხოვრების წესს, შრომისა და დასვენების რეჟიმს, დროის განაწილებას, გონებრივ საქმიანობას, ფსიქიკურ წინაპირობებს, მომზადების მეთოდს, კითხვის ტექნიკას, ჰიგიენას, შეძენილი ცოდნის ერთობლიობას, მეხსიერების თავისებურებებს და სხვა. მექანიზაციისა და ავტომატიზაციის განვითარება ერთად თავიდან აგვაცილებს პასიურ გონებრივ დატვირთვას, მექანიკურ ფიზიკური შრომის ორგანიზაციის მიმართ წარმოიშობა სრულიად ახალი მოთხოვნები.

აქვე საჭიროა, მოკლედ განვიხილოთ იმ სამეცნიერო დისციპლინათა შინაარსი, რომლებიც შეისწავლის საწარმოო გარემოს ფორმირების ზოგად და კონკრეტულ პრობლემებს.

უსაფრთხოების ტექნიკა და შრომის დაცვა წარმოადგენს პრაქტიკულ სფეროს, რომელიც მოიცავს ორგანიზმისათვის უსაფრთხო შრომის პირობების შექმნისა და უზრუნველყოფის ღონისძიებათა ერთობლიობას. მხედველობაში გვაქვს სხვადასხვა ხასიათის ღონისძიებები - იურიდიული, ტექნიკური, საორგანიზაციო, საადმინისტრაციო და სანიტარულ-ჰიგიენური.

შრომის ფიზიოლოგია შეისწავლის შრომით პროცესში ორგანიზმში მიმდინარე პროცესებს. ხდება კუნთების მუშაობისა და გამომუშავების ფიზიოლოგიური ნორმების შემუშავება-განალიზება. მიმდინარეობს შრომის რაციონალიზაციის ფიზიოლოგიური პრობლემების, შრომისუნარიანობის, როგორც მუშაკის ასაკის ფუნქციის გამოკვლევა, გადაღლის, დასვენების, მუშაობის დროს შესვენების, ქალებისა და ახალგაზრდების შრომის ფიზიოლოგიური თავისებურებების კვლევა და ა.შ.

შრომის ჰიგიენა შეისწავლის დაავადებათა ხასიათს, წარმოშობასა და მიმდინარეობას, რომლის მიზეზსაც წარმოადგენს ტექნოლოგიური პროცესი, ორგანიზაცია.

ფსიქოლოგია შეისწავლის შრომის პროცესში ადამიანთა გონებრივ საქმიანობათა თავისებურებებს (ყურადღება, მეხსიერება, გადაწყვეტილებათა მიღების პროცესი და სხვა). უფრო ზუსტად, იგი შეისწავლის ადამიანის ფსიქიკას შრომის პროცესში, შრომის მწარმოებლურობის ამადლებისა და მომუშავეს აუცილებელ პროფესიულ თვისებათა ჩამოყალიბების მიზნით.

ეკონომიკა და შრომის ორგანიზაცია წარმოადგენს ეკონომიკური მეცნიერების დარგს, რომელიც შეისწავლის წარმოებას, რომელიც უშუალოდ დაკავშირებულია შრომასთან, სამუშაო ძალთა ხარჯვასთან, ამ კანონზომიერებათა კონკრეტული რეალიზაციის მეთოდებსა და საშუალებებს.

შრომის სოციოლოგია კონკრეტული გამოყენებითი სოციოლოგიის სფეროა, რომელიც შეისწავლის შრომას, როგორც საზოგადოებრივ პროცესს. იგი განიხილავს იმ საზოგადოებრივ კავშირთა სტრუქტურას, რომელიც წარმოიქმნება ადამიანებს შორის შრომის პროცესში.

შრომის ეთიკა არის მეცნიერება, რომელიც იკვლევს შრომით პროცესში ადამიანთა ურთიერთობის ზოგად კანონზომიერებებს და მათი მოქმედების პრინციპებს ეთიკური ნორმების შესაბამისად.

როგორც ცნობილია, მეცნიერებანი ადამიანისა და შრომის შესახებ ცდილობენ შეიმუშაონ ოპტიმალური საწარმოო პირობების შექმ-

ნის პრინციპები. ბოლო ორი ათეული წლის განმავლობაში შეინიშნება ზემოთ აღნიშნულ მეცნიერებათა კოორდინირებული სისტემური მიდგომისაკენ სწრაფვა ახალ დისციპლინათაშორის სფეროში.

პრაქტიკამ გვიჩვენა, რომ მრავალი ტექნიკური მოწყობილობა, შრომის იარაღი და საწარმოო სფეროს სხვა ელემენტები, რომლებიც შექმნილია შრომის შესახებ არსებულ მეცნიერებათა მოთხოვნების შესაბამისად, მონოტონურია, გარეგნულად ერთფეროვანი და ზოგჯერ უბრალოდ უღამაზო. საწარმოო პროცესის ელემენტთა ესთეტიზაცია წარმოადგენს კულტურის ჰუმანიზაციის კანონზომიერ დასრულებას. შრომის ორგანიზაციის ესთეტიკურ კანონზომიერებებს მატერიალური წარმოების სფეროში შეისწავლის შრომის ესთეტიკა. როგორც ფიზიკურ, ასევე გონებრივ შრომით საქმიანობაში ვითარდება აგრეთვე სინამდვილისადმი ადამიანის ესთეტიკური დამოკიდებულება. საგანთა ფორმისა და სილამაზის შეგრძნება ფერითი, ბგერითი შეხამებების ჰარმონია და ა.შ. შრომის პროცესში ადამიანის მიერ ხდება თავისი ესთეტიკური კულტურის აქტიური რეალიზება, საწარმოო პირობები და მთლიანად გარემო ზემოქმედებას ახდენს ადამიანის ყველა გრძნობაზე, ყველა ფსიქიკურ პროცესებზე დადასტურებულია, რომ შრომის პროცესში, ისევე როგორც სხვა ცხოვრებისეულ პროცესებში, ესთეტიკური მოვლენები აღიქმება კომპლექსურად. მთლიანობაში, ამასთანავე მათი სპეციფიკის შესაბამისად, გადამწყვეტი როლი ეკისრება ამა თუ იმ ანალიზატორულ სისტემას (სმენით, მხედველობით და ა.შ.). მაგალითად, შრომის ესთეტიკამ დაადგინა, რომ მხედველობითი წარმოდგენების ფორმირებაში მეტად მნიშვნელოვან როლს ასრულებს კინეტიკური, ტაქტილური და სტატოკინეტიკური ანალიზატორები. ზოგჯერ მხედველობამ შეიძლება მოგვატყუოს კიდევ, რაც გარეგნულად ლამაზად გვეჩვენება, მთლიანობაში იგი შეიძლება არ იმსახურებოდეს დადებით შეფასებას, ამიტომაც ადამიანის გამოცდილება მოწმობს, აღრმავებს და განამტკიცებს ლამაზი ფორმ-

ის, კონტურის, ფაქტურისა და ა.შ. ესთეტიკურ აღქმას. ესთეტიზაცია ამახვილებს მუშის ყურადღებას სამუშაოს შინაარსისა და მისი შესრულების მეთოდზე, მთლიანად საწარმოო პროცესის შინაარსზე და ბოლოს, იგი ზრდის ახალი ესთეტიკური სტიმულების ათვისების უნარიანობას, კულტურას.

შრომის თანამედროვე ესთეტიკა განასხვავებს წარმოებაში მიმდინარე ესთეტიკური საქმიანობის შემდეგ სპეციალურ სფეროებს:

ა. რთულს, რომელსაც მიეკუთვნება შრომის მხატვრული ესთეტიკა ის მოიცავს საწარმოო გარემოს (ინსტრუმენტები, მანქანები, საწარმოო შენობები, ტექნოლოგიური კომუნიკაციები, სამუშაო ტანსაცმელი, განათების სისტემები და სხვა.) საგნობრივ და სივრცობრივ სტრუქტურებს; აკუსტიკური გაფორმების ესთეტიკა, რომელიც მოიცავს ყველა ხმოვან სტრუქტურას, სამუშაოს პროცესში მჟღერი მუსიკის ჩათვლით; ე.წ. შრომის ანთროპოესთეტიკა, რომელიც შეისწავლის ადამიანის მიერ ესთეტიკური აღქმის საკითხებს.

ბ. მარტივს, რომლის ყურადღების ცენტრში დგას ის ესთეტიკური მოვლენები, რომლებიც დაკავშირებულია ყნოსვითი და შეხებითი ანალიზატორების მოქმედებასთან.

ესთეტიკურ დამოკიდებულებათა განვითარების საწყის წინაპირობას წარმოადგენს შრომის სუბიექტის, გარკვეული მიზიდვა ესთეტიზაციისაკენ, რაც გამოვლინდა გარემოს ესთეტიკური ფორმირების ინტერესში მნიშვნელოვანია სივრცობრივ ხელვნებათა როლი შრომის ესთეტიზაციაში. ზემოთ უკვე ნახსენები იყო შრომის ესთეტიკის სფერო, რომელიც შეისწავლის შრომის პროცესში ესთეტიკურ დამოკიდებულებათა ვიზუალური მხარის ფორმირების კანონზომიერებებს, ე.ი. აღქმული ფორმის, ფერის, სივრცის ზედაპირის ფაქტურის და სხვა ჰარმონიას. ვიზუალურ ესთეტიზაციაში განსაკუთრებული ადგილი უჭირავს ადამიანის ესთეტიკურ დამოკიდებულებებს შრომის სფეროში. ეს განპირობებულია იმით, რომ მხედველობითი ანალიზატორის მეშვეობით აღიქმება ადამიანის გარემომცველი სინამდვილის შესახებ

არსებული ინფორმაციის 90%-ზე მეტი. ამიტომაც, შრომის ესთეტიკა ყურადღებას ძირითადად ამახვილებს ვიზუალურ ესთეტიზაციაზე, რომელიც მოიცავს ადამიანის (საზოგადოების) მიერ შექმნილი როგორც ბუნებრივ, ასევე ხელოვნურ გარემოს.

როგორია საწარმოო გარემოს ესთეტიზაციის ამოცანები? უწინარეს ყოვლისა, შრომის კულტურაში ესთეტიზაცია ასრულებს გამაერთიანებელი მაინტრიგებელი ფაქტორის როლს. მხატვარ-კონსტრუქტორების პროექტებით შესრულებული მანქანები აღარ არის გადატვირთული ზედმეტი ელემენტებით. კონსტრუირებული დეტალები შეკრულია ობიექტთა ფორმის ერთიან კომპოზიციად.

ამასთანავე გამოკვლეულია ოპერატორის იმ შრომითი საქმიანობის თავისებურებანი, რომლებიც მოწყობილობას გამოიყენებს შრომის პროცესში. მხატვარ-კონსტრუქტორები ითვალისწინებენ ტექნიკის ჰუმანიზაციას და ინჟინრებთან ერთად ქმნიან არა მხოლოდ ფუნქციურად სრულყოფილ, არამედ ესთეტიკური თვალსაზრისით ფასეულ შრომის იარაღებს.

ესთეტიკურად სრულყოფილი ფერითი გადაწყვეტის მეშვეობით შეიძლება გაერთიანდეს სხვადასხვა საწარმოო შენობა, შეიქმნას თანდათანობითი გადასვლები ბუნებრივი გარემოდან ხელოვნურისაკენ, სამუშაო ადგილის მიკროგარემოსაკენ და ა.შ.

ძირითად დისციპლინებს წარმოადგენენ სამრეწველო არქიტექტურა და, საერთოდ, ცხოვრებისეული გარემოს არქიტექტურა. ეს იმიტომ, რომ იგი ქმნის საწარმოო გარემოს (შენობის, შრომის ობიექტების, ტექნოლოგიური კომუნიკაციის) ყველაზე ხანგრძლივ ელემენტებს და აპროექტებს ბუნებრივ გარემოს.

საწარმოო გარემოს ესთეტიკური ინტეგრაცია არანაირად არ ნიშნავს უფერულობისა და ერთფეროვნების თვალსაზრისით უნიფიკაციას. კონკრეტული კომპოზიციური საშუალებებით გაითვალისწინება გარემოს თავისებურება, იქმნება ფორმათა და ფერით გადაწყვეტათა მრავალფეროვანი სტრუქტურა ბუნების სიმწვანისა და სილამაზის შესაბამისად.

მაგალითად, სვანური კოშკები, რომლებიც გასულ საუკუნეებში წარმოადგენს მტერთა თავდასხმისაგან თავშესაფარს, აგრეთვე დამხმარე შენობებს, ჰარმონიულად არის შერწყმული მთიანი ბუნების პეიზაჟთან. ისინი წარმოადგენენ ნაგებობათა არა მხოლოდ ინტეგრირებულ კომპოზიციას, რომელიც კლასიფიცირებულია რეგიონული (ზონალური) ნიშნების მიხედვით.

ამგვარ კომპოზიციურ გადაწყვეტებს გააჩნია მკვეთრად გამოხატული ესთეტიკური ძალა, ესთეტიკური ზემოქმედების კონცენტრაცია. ამავე დროს, ისინი დასაბუთებულია, გათვალისწინებულია რა გამოსაყენებელი მასალების ესთეტიკური ზემოქმედება. შენობაში არსებული ობიექტებისა და შრომის კულტურა ქმნის ოპტიმალურ წინაპირობებს საზოგადოების მატერიალურ და სულიერ მოთხოვნათა დასაკმაყოფილებლად, ემსახურება შრომის პროცესში ადამიანის ყოველმხრივ ჰარმონიულ განვითარებას.

ეს პროცესი უკავშირდება ცივილიზაციის ბმულს, ამიტომ ძველ კულტურულ უთანაბრობას ემატება ახალი ტექნიკური დისპროპორცია. ეს ვლინდება კულტურის სტრუქტურასა და კონცეფციაში. კულტურა ისევ ცოცხლობს, ვითარდება, როგორ ბიოლოგიური სხეული. ყველაფერი დაჩქარებული მეთოდებით იცვლება, რადგან კონცენტრირებული დრო-სივრცე და უხვი ინფორმაცია სიახლეს ქმნის.

რეზიუმე

კულტურის ზოგადსაკაცობრიო მიზანი და აზრი მდგომარეობს მატერიალურ და სულიერ ფასეულობათა გამოყენებაში ბუნების ყოველმხრივ დაუფლებისათვის. ეს არის ადამიანისა და ბუნების კავშირთა ძირითადი ონტოლოგიური კანონზომიერება. ადამიანის პოტენციური ძალთა ობიექტივიზაცია ხდება საზოგადოებრივად სასარგებლო საქმიანობის შედეგად.

შრომა, როგორც მიზანშეწონილი საქმიანობა, ნიშნავს ყოველგვარი სახეობის ფიზიკურ და გონებრივ, კვალიფიციურ თუ არაკვალიფიციურ სამუშაოთა შესრულებას. ადამიანი ეწევა შრომით საქმიანობას

როგორც მატერიალურ-ტექნიკური, ასევე ბუნებრივი პირობების კომპლექსზე ზემოქმედებისას. შრომის კულტურა განაპირობებს სამუშაო ადგილის, საცხოვრებელი ადგილისა და ცხოვრებისეულ გარემოთა სხვა სფეროებს შორის არსებული წინააღმდეგობების გადალახვას. შრომის კულტურა განაპირობებს ადამიანის მოთხოვნათა ცვლილებებსარცერთნაირი შრომა არ შეიძლება იყოს მხოლოდ ფიზიკური ან მხოლოდ გონებრივი. ნებისმიერ ფიზიკურ შრომას თან ახ-

ლავს გარკვეული გონებრივი დატვირთვა, შესაბამისად, გონებრივს - ფიზიკური.

მეცნიერებანი ადამიანისა და შრომის შესახებ ცდილობენ შეიმუშაონ ოპტიმალური საწარმოო პირობების შექმნის პრინციპები. შრომის კულტურა ქმნის ოპტიმალურ წინაპირობებს საზოგადოების მატერიალურ და სულიერ მოთხოვნათა დასაკმაყოფილებლად, ემსახურება შრომის პროცესში ადამიანის ყოველმხრივ ჰარმონიულ განვითარებას.

გამოყენებული ლიტერატურა:

1. სვანიძე ღ., სოციალური ფსიქოლოგია, თბ., 2007, გვ. 28.
2. სიგუა ს., კულტუროლოგიის საფუძვლები, გამომც. "საარი", თბ., 2021, გვ., 644.
3. ღვედაშვილი ნ., მენეჯმენტი სოციალურ-კულტურული სერვისისა და ტურიზმის სფეროში, გამომც. "ენივერსალი", თბ., 2009, გვ., 132.

ISSUES OF LABOR FUNCTION IN CULTURE

Elene Zurabashvili

Associated Professor of Philology,

David Aghmashenebeli University of Georgia

S u m m a r y

The general purpose and meaning of culture lies in the use of material and spiritual values for mastering nature in every way. This is the basic ontological regularity of the relationship between man and nature. The objectification of human potential forces is done as a result of socially useful activities.

Work, as appropriate activity, means performing all kinds of physical and mental, skilled or unskilled work. A person engages in labor activity under the influence of a complex of both material-technical and natural conditions. Work culture leads to overcoming the contradictions between the workplace, the place of residence and other areas of the living environment. Work culture determines changes in human requirements, no work can be only physical or only mental. Any physical work is accompanied by a certain mental load, therefore mental - physical. Human and labor sciences try to develop the principles of creating optimal production conditions.

ВОПРОСЫ ТРУДОВОЙ ФУНКЦИИ В КУЛЬТУРЕ

Елене Зурабашвили
Ассоциированный Профессор Филологии
Грузинский университет Давид Агмашенебели

რეზიუმე

Общая цель и смысл культуры заключается в использовании материальных и духовных ценностей для всемерного освоения природы. В этом основная онтологическая закономерность взаимоотношений человека и природы. Объективация потенциальных сил человека осуществляется в результате общественно полезной деятельности.

Работа, как соответствующая деятельность, означает выполнение всех видов физической и умственной, квалифицированной или неквалифицированной работы. Человек занимается трудовой деятельностью под влиянием комплекса как материально-технических, так и природных условий. Культура труда ведет к преодолению противоречий между рабочим местом, местом жительства и другими сферами жизненной среды. Культура труда определяет изменения в потребностях человека, никакой труд не может быть только физическим или только умственным. Любая физическая работа сопровождается определенной умственной нагрузкой, следовательно, умственной – физической. Науки о человеке и труде пытаются разработать принципы создания оптимальных условий производства.